

Vse je šlo izborno. Kar prinese nekega dne gospod profesor s seboj nemški časopis ter začne iz njega narekovati, mi pa naj bi pisali. Ves članek je bil slavospev na Bismarcka, tega zagrizenega sovražnika Slovanov. „Bismarck, der grösste Staatsmann des 19. Jahrhunderts...“ Nekaj časa sem pisal; a videč, da ne bo Bismarckove hvale z lepa konec, odložil sem pero.

Po uri nas je šlo deset sošolcev h gospodu razredniku; naznanili smo mu, da izstopimo iz stenografskega pouka. Močno se je začudil. Drugi dan je bila javna preiskava v šoli. Gospod razrednik nas je vpričo vseh vprašal, zakaj hočemo sredi polletja izstopiti? Vstal sem jaz in odločno povedal: „Pri stenografiji nam gospod profesor narekuje stvari, katerih nikdar ne bomo pisali, za nič ne.“ Gospod razrednik si je vse zapisal, in — ob tem je ostalo; nihče nas ni pokaral radi tega: in živa duša nas ne sili, da bi zopet hodili k stenografiji. Zmagali smo mi! Vem sicer, da smo se zamerili gospodu profesorju, toda pokazati smo hoteli, da nečemo politike v šoli, da nečemo hvaliti sovražnika Avstrije in Slovanov. Že kar naprej vem, da me bodete o božiču oštevali, češ, naj bi rajši potrpel in ne silil z glavo skozi zid, naj spoštujem velike može in ptuje narode. Povem Vam pa tudi kar naprej, kako Vam bom odgovoril: „Spoštujem pač velike može vseh narodov; čislam nemški narod in nemški jezik, ker je Bog ustvaril vse narode; toda moža, ki kruto zatira Slovane, zlasti Poljake, tega moža ne bom nikdar spoštoval. Naj bi tudi on spoštoval slovanski rod!“

Sicer je pa bilo te dni jako burno in hrupno pri tem gospodu profesorju. Letos obdelujemo v zgodovini, kakor Vam je znano, srednji vek. Prišli smo bili do papeža Gregorija VII., ki je vladal cerkev od l. 1073—1086. Radoveden sem bil, kaj nam pové o tem papežu, tem bolj, ker je v nemškem oddelku mladi profesor, ki je šele lani prišel na gimnazijo, rekel, da je Gregor VII. uvédel celibat¹⁾ samo zato, da bi povečal svojo moč. Doslej sem vedno mislil, da so duhovniki tudi že pred Gregorijem VII.

bili caelibes, vsaj, kakor sem si napravil mnenje iz raznih spisov, n. pr. Fabiole, Življenje svetnikov i. dr. Težko sem torej čakal, da tudi mi pridemo do tega papeža Gregorija. In prišli smo. Gospod profesor je govoril in razlagal celo uro. Pa reči moram: naslikal nam je papeža Gregorija VII. kot vzvišeno zgodovinsko osebo. Opisoval nam je živo, koliko je trpel ta cer-

Sveta Devica (Seviljska). (Slikal Murillo.)

kveni glavar preganjanja in kako je tudi umrl, bežeč pred sovražniki, in da so bile njegove poslednje besede: *Dilexi iustitiam et odi iniquitatem: propterea morior in exilio.*²⁾

Kar milo se mi je storilo ob teh besedah; videl sem, da je bil ta papež velik, velik mož. Toda sedaj se list zasuče! Gospod profesor

¹⁾ Zapoved, da se duhovniki ne smejo ženiti.

„Dom in svet“ 1896, št. 24.

²⁾ Ljubil sem pravico in črtil krivico: zato umrjem v prognanstvu.